

CAR-försäkring

Särskilt villkor B 367

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkringstagaren

1.2 Annan än försäkringstagaren

Försäkringen gäller för objekttypen Arbeten(*) för

- försäkringstagarens beställare, om denne är byggherre,
- underentreprenör i den omfattning försäkringstagaren enligt kontrakt åtagit sig hålla försäkring,
- sidoentreprenörleverantör eller konsortie medlem i den mån försäkringstagaren enligt kontrakt eller konsortieavtal åtagit sig hålla försäkring för Arbeten(*)

För annan än försäkringstagaren gäller försäkringen dock endast i den mån denne inte har rätt till ersättning genom försäkring som han tecknat för egen räkning.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffat under den tid försäkringen varit i kraft. Försäkringstiden framgår av försäkringsbrevet.

2.1 Under entreprenadtiden

2.1.1 Arbeten för beställaren

Försäkringen gäller till dess Arbeten(*) helt eller delvis avlämnats eller övertagits dock längst till och med den dag för godkänd slutbesiktning.

Vid skada som orsakats av att Arbeten(*) helt eller delvis tagits i bruk före avlämnande eller övertagande gäller

- att försäkringen inte omfattar skada i den mån skadan kan ersättas genom annan gällande försäkring,
- att reglerna om fareökning enligt FAL tillämpas.

2.1.2 Arbeten(*) i egen regi

Försäkringen gäller till dess att Arbeten(*) färdigställts eller dessförinnan tagits i bruk.

Fördröjs färdigställandet eller ibruktageandet gäller

försäkringen under högst 3 månader räknat från den tidpunkt då färdigställandet kunnat ske.

Försäkringen gäller i den mån skada inte kan ersättas genom annan gällande försäkring.

2.1.3 Provbekastning och provdrift

För Arbeten(*) som utgör maskinmontage(*) gäller försäkringen under sammanlagt högst 4 veckors provbelastning, provdrift eller prestandaprov för skada orsakad därav.

2.2 Under garantitiden

Försäkringen gäller beträffande Arbeten(*) - med tillämpning av försäkringsvillkoren i övrigt - för

- skada som uppkommer vid avhjälpande av fel(*) dock högst 3 år från garanti tidens början,
- skada som beror på fel(*) i Arbeten(*) och som upptäcks under garanti tiden, dock högst 2 år från garanti tidens början och enbart för skada eller del av skada som försäkrad entreprenör enligt entreprenadhandlingarna är skyldig att ersätta.

Försäkringen gäller i den mån skada inte kan ersättas genom annan gällande försäkring.

2.2.1 Undantag – begränsningar

Avser försäkrade Arbeten(*) maskinmontage(*) gäller inte försäkringen under garantitiden vid skada som beror på fel(*)

3 Var försäkringen gäller

3.1 Arbetsområde(*) och tillfällig upplagsplats

Försäkringen gäller

- inom Norden på Arbetsområde(*)
- på upplags- eller annan förvaringsplats som tillfälligt disponeras för verksamheten

3.2 Transport

Försäkringen gäller vid transport till och från

Arbetsområde(*) inom Norden i de fall försäkringstagaren står faran för egendomen och skadan inte kan ersättas genom annan försäkring.

3.3 Arbeten(*) och Hjälpmedel(*) på ordinarie försäkringsställe

För Arbeten(*) gäller försäkringen på försäkringstagarens ordinarie försäkringsställe vid tillfällig förvaring eller om Arbete(*) är föremål för åtgärd.

För Hjälpmedel(*) gäller försäkringen på ordinarie försäkringsställe vid tillfällig användning och förvaring.

4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser endast sådan skada som består i att egendomens värde minskat eller gått förlorat.

Försäkringen avser således inte förlust som beror på att egendomen inte kan användas under viss tid eller på beräknat sätt och inte heller förlust genom avbrott i verksamheten.

5 Försäkrad egendom

5.1 Omfattning

Försäkringen omfattar egendom som anges med objekttyp eller på annat sätt i försäkringsbrevet.

Egendom indelas i följande objekttyper:

- Arbeten(*)
- Hjälpmedel(*)
- Ritningar och arkivalier samt datainformation(*)
- Arbetstagares egendom(*), för varje arbetstagare, dock inte pengar och värdehandlingar, intill 0,2 basbelopp(*) eller det högre belopp som anges i respektive kollektivavtal.

Anmärkning

I objekttyper ingår även egendom köpt enligt avbetalningskontrakt, hyrd eller leasad enligt kontrakt.

Försäkrad egendom utgörs av sådan egendom som försäkringstagaren äger, ansvarar för eller i avtal skriftligen åtagit sig att försäkra

5.2 Undantag – begränsningar

5.2.1 Arbeten(*)

Utan särskilt avtal omfattar försäkringen inte Arbeten(*) - om värdet överstiger 100 basbelopp - avseende

- bro som leder över vatten
- berggrum
- tunnel

- dammbyggnad
- vattenkraftstation
- hamnanläggning
- arbeten under, i eller ovanför vattendrag, sjö eller hav
- arbeten inom petrokemisk industri, oljeraffinaderi eller kärnkraftverk.

5.2.2 Hjälpmedel(*)

Försäkringen gäller inte för

- motordrivna fordon för vilka trafikskadlagen eller motsvarande tillämplig utländsk lagstiftning gäller, samt släpfordon till dessa,
- luftfartyg, luftkuddefarkost (svävare), hydrokopter.
- maskindrivna fartyg, kassuner, pontoner, mudderverk och byggnadsverk under bogsering till sjöss,
- hjälpmedel(*) som används i arbeten(*) SOm är undantagna i 5.2.1.

6 Försäkringsform och försäkringsbelopp

6.1 Försäkringsform

Helvärdesförsäkring(*) tillämpas om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Fullvärdesförsäkring(*) tillämpas om så anges i försäkringsbrevet.

Förstarisikförsäkring(*) tillämpas för Ritningar och arkivalier samt datainformation(*) och Arbetstagares egendom(*).

6.2 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet är det i försäkringsbrevet angivna belopp till vilket egendomen är försäkrad.

Vid helvärdesförsäkring(*) ska försäkringsbeloppet under hela försäkringstiden motsvara värdet av försäkrad egendom enligt 6.3.

Skadas en entreprenad under garantitiden gäller det försäkringsbelopp som tecknats för den skadade entreprenaden under entreprenadtiden.

- Föreligger full försäkring ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet.
- I annat fall föreligger underförsäkring.

Vid förstarisikförsäkring(*) tillämpas inte reglerna om Underförsäkring

6.3 Försäkringsbelopp för arbeten(*)

6.3.1 Årsförsäkring

Försäkringsbeloppet för Arbeten(*) under försäkringsåret

ska motsvara det högst beräknade värdet för Arbeten(*) i färdigt skick på ett och samma Arbetsområde(*)

Även egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller ska inräknas i värdet.

6.3.2 Annan försäkring än årsförsäkring

Försäkringsbeloppet för Arbeten(*) ska motsvara det beräknade värdet för Arbeten(*) i färdigt skick som ingår i entreprenaden.

Även egendom och arbetsprestationer som beställaren tillhandahåller ska inräknas i värdet

6.4 Försäkringsbelopp för Hjälpmedel(*)

Försäkringsbeloppet för Hjälpmedel(*) ska vara nyanskaffningsvärdet(*).

6.5 Ritningar och arkivalier samt datainformation(*)

För Ritningar och arkivalier samt datainformation(*) ska försäkringsbeloppet motsvara de normala kostnader inom 2 år från skadetillfället som beräknas nedläggas för att återställa förlust av information och originalritningar.

6.6 Försäkringsbelopp för arbetstagares egendom(*)

Försäkringsbeloppet ska motsvara vad som anges i respektive kollektivavtal vid skada som ska ersättas av arbetsgivaren

6.7 Investeringa- och indexändringar av försäkringsbelopp

Det vid försäkringsårets början i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppen anses därefter vid varje tidpunkt höjda med det belopp, varmed den försäkrade egendomens värde ökat.

För Arbeten(*) genom tillägs- och ändringsarbeten samt indexändring under försäkringstiden, dock högst 30% av uppgivet försäkringsbelopp för Arbeten(*)

För Hjälpmedel(*) med gjorda investeringar samt indexändring under försäkringstiden, dock högst 30% av senaste uppgivet försäkringsbelopp för Hjälpmedel(*)

Indexändring av försäkringsbelopp sker automatiskt enligt följande: Arbeten och Hjälpmedel enligt Entreprenörföreningens Entreprenadindex.

7 Försäkrade skadehändelser

Ersättning lämnas för oförutsedd fysisk skada på eller

förlust av försäkrad egendom.

Anmärkning

Ersättning lämnas således inte för förlust till följd av avbrott, utebliven vinst eller liknande ekonomisk följdskada och inte heller för försenings- eller forceringskostnader.

7.1 Undantag – begränsningar

7.1.1 Arbeten(*)

Ersättning lämnas inte för kostnad för att

- åtgärda fel i material eller i utförd arbetsprestation och inte heller för skada på arbeten som orsakats av sådant fel,
- åtgärda arbeten som är felaktiga på grund av ofullständiga eller felaktiga beräkningar, ritningar, beskrivningar, råd eller anvisningar och inte heller för skada på Arbeten(*) som orsakats av sådan felaktighet.

Undantaget avser dock endast sådana kostnader som skulle ha uppkommit om felaktigheten hade åtgärdats omedelbart före skadans uppkomst

Anmärkning

Om egendom skadas och skadan inte ersätts av denna försäkring, ersätts inte heller kostnader för åtgärder föranledda av att egendomen måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därvid måste ske i oskadad egendom.

Vid åtgärd som berör både undantagen skada och för att åtgärda skada som ska ersättas, ska dock en skällig fördelning av gemensamma åtkomstkostnader ske som står i proportion till kostnaden för ersättningsbar och undantagen skada.

Vad som anges beträffande kostnader för ingrepp avser även kostnader för demontering, flyttning eller annan åtkomståtgärd.

7.1.2 Hjälpmedel(*)

Ersättning lämnas inte för skada

- av sådan art som inte är en följd av påvisbar yttre
- orsak,
- som består i sönderfrysning av förbränningsmotor med därtill hörande kylsystem,
- på förbrukningsmaterial, t ex bränsle, drivmedel och smörjmedel, dukar, däck och slangar, filter, filter) linor, packningar, remmar och kedjor, stenar, larvband, transportband, transportplåtar och viror.

7.1.3 Förslitning

Ersättning lämnas inte för skada som består i förslitning,

förbrukning, korrosion (t ex rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning.

7.1.4 Skada genom bedrägeri, förskingring och stöld

Ersättning lämnas inte för skada genom

- bedrägeri, förskingring eller liknande förmögenhetsbrott,
- stöld eller svinn.

Dock ersätts skada genom stöld om stöldtillfället kan preciseras och om det med hänsyn till egendomens värde och stöldbegärlighet samt förhållandet i övrigt vidtagits rimliga säkerhetsåtgärder.

7.1.5 Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar S:t Erik Försäkrings ej kostnaden härför.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantören eller entreprenören inte kan fullgöra sin' skyldighet noch den försäkrade kan styrka detta.

7.1.6 Förutsebar skada

Ersättning lämnas inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet - med hänsyn till omständigheterna- inneburit betydande risk för skadans uppkomst.

Ersättning lämnas dock om den försäkrade kan visa att varken den försäkrade eller dennes arbetsledning varit medveten om skaderisken.

8 Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iakttaga

- de säkerhetsföreskrifter som angivits i försäkringsbrevet,
- de föreskrifter som meddelats i lag eller författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa skada.

Som säkerhetsföreskrifter avses även sådan bestämmelse som i samma syfte meddeial' av tillverkare, leverantörer, besiktningsman eller motsvarande.

Säkerhetsföreskrifter kan avse t ex byggnadens anordnande, förekomst och hantering av brandfarliga eller explosiva varor, installation för elektricitet, gas eller uppvärmning, förvarande vid svetsning, skärning eller andra brandfarliga arbeten, besiktning av ångpannor, tryckkärl och lyftinrättning, skyldighet att ha brandsläckningsredskap samt anordnande av vatten- och avloppsledning.

8.1 Administrativa rutiner för säkerhetskopiering och förvaring av datainformation

Det åligger försäkringstagaren att för databehandlingsområdet rimliga administrativa rutiner (t ex en formaliserad och dokumenterad rutin för överläggning av program till produktionsbibliotek) följs samt att tillse att säkerhetskopior är aktuella, korrekta och funktionsdugliga.

Säkerhetskopia ska förvaras skild från övriga exemplar i stängt och låst brandsäkert avskilt arkiv eller i stängt och låst datamediasåp av sådan beskaffenhet att, efter en timmes brand i omgivningen, temperaturen och den relativa fuktigheten i förvaringsutrymmet inte överstiger det av mediatillverkaren angivna högst tillåtna värdet.

8.2 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Om säkerhetsföreskrifter inte iakttagits görs ett avdrag med 20% av eljest utgående ersättning, dock med lägst 1 basbelopp(*) och högst 10 basbelopp(*)).

Avdraget kan minska om det finns särskilda skäl med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter

8.3 Särskilda säkerhetsföreskrifter vid brandfarliga Heta Arbeten(*)

Den försäkrade, anlitate uppdragstagare/entreprenör och berörda anställda ska tillse att dessa föreskrifter följs i samband med tillfälliga Heta Arbeten(*), där fara för brand kan föreligga på arbetsplatsen eller i dess omgivning.

Med Heta Arbeten(*) avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Följs inte säkerhetsföreskrifterna sätts försäkringsersättningen ned enligt bestämmelserna om påföljd i 8.4.

Anmärkning

För Heta Arbeten(*) på tak gäller även särskilda föreskrifter enligt nedan.

8.3.1 Organisation

8.3.1.1 Brandskyddsansvarig

Den försäkrade ska utse en person som ska vara ansvarig för brandskyddet på den arbetsplats, där det brandfarliga Heta Arbetet(*) ska bedrivas. Den Brandskyddsansvarige ska förvissa sig om att föreskrifterna följs. Vidare ska han inhämta och förvara fullständig ifylld och undertecknad

blankett enligt "Tillstånd" nedan.

Har Brandskyddsansvarig inte utsetts har den försäkrade brandskyddsansvaret.

8.3.1.2 Den som ska utföra arbetet

Den som ska utföra arbetet ska ha erforderlig utbildning minst motsvarande Svenska Brandförsvärsföreningens (SBF) behörighetsutbildning för avsett arbete, och erfarenhet vad avser brandskydd.

8.3.1.3 Brandvakt

Brandvakt ska finnas på arbetsplatsen, även under arbetsrast. Brandvakten ska ha erforderlig utbildning minst motsvarande Svenska Brandförsvärsföreningens (SBF) behörighetsutbildning för avsett arbete och erfarenhet vad avser brandskydd.

Bedömer Brandskyddsansvarig att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt behöver sådan inte utses.

Brandvakter fordras inte heller vid takarbeten utförda enligt nedan.

8.3.1.4 Entreprenad

Dessa säkerhetsföreskrifter gäller även om arbetet utförs av entreprenör. Den som har brandskyddsansvaret är skyldig att förvissa sig om att säkerhetsföreskrifterna följs.

8.3.1.5 Uppenbar fara för brand

Heta Arbeten(*) på plats där uppenbar risk för brand föreligger, exempelvis där brandfarlig vara eller lättantändligt material finns, får inte utföras utan medgivande av S:t Erik Försäkrings AB och kommunens brand/räddningschef.

8.3.1.6 Torkning och upptining

Vid torkning eller upptining genom förbränning av gas ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka en tändning.

8.3.1.7 Förebyggande åtgärder

Heta arbeten(*) får utföras endast om

- brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen har flyttats, skyddats eller avskärmats genom övertäckning med t ex blöt presenning,
- brännbara byggnadsdelar är kontrollerade och

- skyddade samt kan göras åtkomlig för släckinsats,
- springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och invid arbetsplatsen är tätade och kontrollerade med hänsyn till faran för brand,
- godkänd fungerande och tillräcklig släckutrustning finns på arbetsplatsen (slang med vatten eller minst 2 handbrandsläckare ABE III),
- svetsutrustningen är felfri och vid svetsning, skärning och lödning med gas försedd med bakslagsspärrar på acetylen och oxygentuberna samt backventiler mellan svetshandtaget och båda slangarna. Skyddshanske och avstängningsnyckel ska finnas.

Mer information om förebyggande åtgärder finns i SBF:s skrift "Heta Arbeten".

8.3.1.8 Efterbevakning

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän en med hänsyn till omständigheterna betryggande tid förflutit sedan arbetet avslutats och risk för brand inte längre kan bedömas föreligga.

8.3.1.9 Tillstånd

Heta Arbeten(*) får inte utföras utan den brandskyddsansvariges tillstånd. Detta erhålls genom att den brandskyddsansvarige skriver på blanketten "Tillstånd/Kontroll för tillfälliga Heta Arbeten", vilken den som ska utföra det Heta Arbetet(*) har läst, fyllt i och undertecknat. Tillståndet/Kontrollen ska ha minst den omfattning som anges i Svenska Brandförsvärsföreningens (SBF) blankett.

Vid takarbeten ska SI3F:s "Säkerhetskontroll vid Heta Arbeten - Tätskikt" användas.

8.3.2 Heta arbeten på tak - särskilda säkerhetsföreskrifter utöver ovanstående föreskrifter

8.3.2.1 Arbetets utförande

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt Svenska Brandförsvärsföreningens (SBF) Säkerhetsregler i samband med arbete på tak

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300°C .

Vid uppvärmning genom förbränning av gas ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

8.3.2.2 Släckberedskap

Vid arbetenas utförande ska släckutrustning bestående

av slang med vatten och 2 godkända, fungerande handbrandsläckare ABE III, brytverktyg, t ex pikyxa och handstrålkastare finns för omedelbar släckinsats. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t ex vid sträng kyla eller lågt vattentryck, ska vattenslang bytas mot ytterligare en handbrandsläckare ABE III.

Förberedande åtgärder för brandlarm från arbetsplats på tak ska vidtas, t ex genom att medföra mobiltelefon.

8.4 Påföljd vid åsidosättande av särskilda säkerhetsföreskrifter

Har säkerhetsföreskrift inte följts sätts ersättningen ned med 30%, dock lägst 1 och högst 10 basbe-101'1'(*). Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Nedsättning görs dock inte:

- om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften följts,
- om den som haft att tillse att föreskriften följts inte kan lastas för att den åsidosattes.

9 Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk. Självrisken anges i försäkringsbrevet.

10 Åtgärder i samband med skada

10.1 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående,
- begränsa skada som redan inträffat,
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.

10.1.1 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan och om det kan antas ha varit till men för S:t Erik Försäkrings AB är bolaget berättigat till skäligt avdrag på den ersättningsom eljest bort utgå, eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

10.2 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas så snart som möjligt till försäkringsgivaren.

Dessutom ska den försäkrade vid skadegörelse, stöld, inbrott, rån och överfall eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända polisintyg till försäkringsgivaren

10.3 Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till försäkringsgivaren snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställes kravet senare är försäkringsgivaren fri från ansvar.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom - skadad och oskadad - med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvarighet och ersättnings storlek.

10.4 Gravitationsbevis och panthavares godkännande

Om gravitationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ersättning, ska den försäkrade tillhandahålla försäkringsgivaren dessa handlingar.

10.5 Besiktning av skada

Försäkringsgivaren har rätt att låta besiktiga skada samt utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom innan dessa åtgärder vidtas. Om försäkringsgivaren meddelar anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkradeskyldig att följa dessa.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

10.6 Bedrägliga uppgifter

Den försäkrades rätt enligt försäkringsavtalet bortfaller eller begränsas om han i bedrägligt syfte uppgivit, förtigit eller dolt något av betydelse för skadans bedömning.

11 Skadevärderingsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

11.1 Skadevärdering Arbeten(*)

11.1.1 Arbeten som återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa Arbetet(*) med samma utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Återställandet måste ske senast inom 2 år från skadedagen.

I skadekostnaden ska inte inräknas merkostnad som förädlats av reparation på övertid eller som uppkommit därigenom att transport skett på annat sätt än med sedvanligt transportmedel. Den värdeminskning som Arbetet(*) efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan ska inte räknas.

Kan utan väsentlig olägenhet återställandet ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

11.1.2 Förlängd tid för återställande

Om återställande av Arbetet(*) inte kan ske inom 2 år på grund av hinder som inte beror på försäkrings-tagaren, får tiden 2 år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst 3 år från skadedagen.

11.1.3 Arbetet(*) återställs inte

Återställs inte det skadade Arbetet(*) inom 2 år, värderas skadan till skillnad mellan Arbetets(*) dagsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

11.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av Arbetet(*) hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift, ska kvarvarande delar av Arbetet(*) värderas utan hänsyn till vad de därigenom förlorat i värde.

11.2 Värdering av skada på Hjälpmedel(*)

Skada värderas till kostnad för återställande, dock högst till dagsvärdet(*).

11.3 Värdering av skada på Ritningar och arkivalier samt datainformation(*)

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år nedläggs för att återställa den förlust av information, som uppkommit genom skadan. Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet vid skada begränsas till det belopp som anges i försäkringsbrevet.

11.4 Värdering av skada på Arbetstagares(*) egendom

Arbetstagares tillhörigheter som försäkringstagaren är skyldig att ersätta enligt kollektivavtalet värderas enligt kollektivavtalets regler.

Arbetstagares tillhörigheter i övrigt värderas enligt vad som gäller för tillämpliga villkor för hemförsäkring.

12 Ersättningsregler

Skada värderas enligt värderingsreglerna i 11 och

ersätts enligt följande regler.

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast lämna ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är högre.

12.1 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i 9:1 FRL.

12.2 Företagsinteckning

Om den som innehar rätt enligt företagsinteckning, anmäler namn och adress hos bolaget, så har han som skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till ersättning för skada genom brand, åskslag eller explosion. Detta gäller oavsett om ersättningen lämnas på grund av brandförsäkringsavtal eller annat försäkringsavtal. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10% av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är dock tillämplig.

12.3 Röjningskostnader

Folksam ersätter utöver försäkringsbeloppet nödvändiga kostnader för rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering, efter sådan skada som omfattas av försäkringen.

Vid förstariskförsäkring(*) begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

12.4 Räddningskostnad

Ersättning lämnas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 10.1 om de med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

I samband med egendomsskada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vad skäligen räddningsåtgärd skadats, förekommit eller stulits.

Ersättning lämnas dock inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning eller på grund av annan försäkring, garanti eller annat avtal.

Vid förstariskförsäkring(*) begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

12.5 Underförsäkring

Vid helvärdesförsäkring föreligger underförsäkring om försäkringsbeloppet är lägre än egendomens värde enligt 6.3.

Vid underförsäkring ersätts endast så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av egendomens värde vid skadetillfället.

Röjnings- och räddningskostnader ersätts samma proportion som egendomsskadan.

12.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning görs avdrag för mervärdeskatt om den ersättningsberättigade är redovisningsskyldig härför.

Folksam har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Folksam är inte skyldig att överta skadad egendom, men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgivits, tillrätta ska egendomen snarast ställas till Folksams förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Skadad egendom ersätts högst med för återställandet nedlagd kostnad om inte annat framgår av vad som ovan sagts.

Ersättning lämnas inte om gottgörelse kan erhållas av allmänna medel.

Ersättning lämnas inte för skada av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering

13 Allmänna avtalsbestämmelser

För detta villkor gäller de allmänna avtalsbestämmelserna i S:t Erik Försäkrings villkor A 100:2.

14 Definitioner

14.1 Arbeten

Härmed avses egendom och arbetsprestationer ingående i avtalat åtagande, såsom byggnader, anläggningar, installationer, montage och markarbeten samt material och varor avsedda att ingå däri.

I Arbeten ingår även

- material och varor som beställaren tillhandahåller,
- egendom av förbrukningskaraktär.

Till Arbeten räknas inte Befintlig egendom som berörs av åtgärd för fullgörande av avtalat åtagande t ex sådan egendom som är föremål för reparation, tillbyggnad

eller tillsyn.

14.2 Arbetsområde

Härmed avses område som står till den försäkrades disposition för entreprenadens eller montagetets utförande.

Till Arbetsområde räknas inte den försäkrades ordinarie försäkringsställe såsom kontor, verkstäder eller förråd.

14.3 Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte pengar och värdehandlingar,
- egendom, som enligt gällande kollektivavtal vid skada ska ersättas av arbetsgivaren.

14.4 Basbelopp

Med basbelopp avses det belopp som fastställs enligt Lagen om Allmän Försäkring och som gäller för januari månad det år skadan inträffar.

14.5 Befintlig egendom

Härmed avses beställaren tillhörig egendom inom eller i direkt anslutning till Arbetsområde. Som Befintlig egendom avses ej egendom som är att hänföra till objekttyperna Arbeten och Hjälpmedel.

14.6 Byggherre

Härmed avses den ägare eller brukare av fastighet för vars räkning arbetet utförs.

14.7 Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid viss tid punkt. Kan detta inte fastställs utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet eller annan omständighet.

14.8 Fel

När del av Arbetet inte utförts eller inte utförts avtals- eller kontraktsevenligt.

14.9 Fullvärdesförsäkring

Fullvärdesförsäkring är sådan försäkring där egendomens hela värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp. Kalkylbeloppet kan anges som försäkringsbelopp men fullvärdesförsäkring kan också vara beloppslös.

14.10 Förstariskförsäkring

Förstariskförsäkring är sådan försäkring, där försäkringsbeloppet utgör ett avtalat belopp.

14.11 Helvärdesförsäkring

Helvärdesförsäkring är sådan försäkring, där försäkringsbeloppet för Arbeten ska motsvara det högst beräknade värdet för Arbeten i färdigt skick på ett och samma Arbetsområde. Även egendom och arbets – prestationer som beställaren tillhandahåller ska inräknas i värdet.

14.12 Heta Arbeten

Med Heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

14.13 Hjälpmedel

Härmed avses anordningar, som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av avtalat åtagande på Arbetsområde såsom

- maskiner, verktyg, redskap, presenningar, formar, formluckor , ställningar,
- skjul, bodar, byggplatskontor och inhägnader,
- telefoner, datorer etc.

14.14 Markarbeten

Härmed avses sprängningsarbete samt övrigt arbete i mark eller grund, t ex schaktning, pålning, packning och spontning.

14.15 Maskinmontage

Härmed avses montage av mekanisk eller elektrisk utrustning ej avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

14.16 Nyanskaffningsvärde

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk.

14.17 Ritningar och arkivalier samt datainformation

Härmed avses originalritningar och andra originalhandlingar t ex manuskript, bokföringshandlingar, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm samt den information som finns på datamedia.

14.18 Årsomsättning

Med årsomsättning förstås

- under året fakturerad omsättning för den försäkrades Arbeten utförda på entreprenad (mot fast pris eller på löpande räkning) inkl sådana Arbeten för vilka försäkringstagaren varit underentrepr.enör samt värdet av sådan egendom som beställaren tillfört Arbeten (arbete' som utförs i konsortier ska inte ingå

här, se nedan).

- under året för Arbeten i egen regi nedlagda direkta kostnader (definierade enligt gängse skatteregler), ökade med indirekta kostnader.
- under året fakturerad omsättning och/eller värde av byggledares och sidentreprenörs Arbete för vilket försäkringstagaren enligt avtal är skyldig försäkra samt omsättning och/eller värde av sådant underentreprenörs Arbete som inte ingår i försäkringstagarens fakturerade omsättning men för vilket Arbete försäkringstagaren har försäkrings-skyldighet.
- under året fakturerad omsättning avseende sådant Arbete som utförts tillsammans med annat företag (konsortium) för vilket försäkringstagaren har försäkringsskyldighet.
- under året fakturerad hyra - 4 gånger hyresbeloppet - för sådana uthyrda Maskiner samt Skjul och Bodar hänförliga till Arbete som inte ingår i försäkringstagarens fakturerade omsättning men för vilka försäkringstagaren har försäkringsskyldighet